

ናይ እዋና ተርእዮ ስደት፡ ሰብአዊ ዓቕሚ ንሕጉሑ ሃገር ዘዳኸምዮ።

እዚ ሕጂ ክህረቡ ደልዮ ዘለኹ ተርእዮ ስደት፡ ምስቲ ኣብ ካልእ ጊዜ ዝረከ ዝነበረ ክወዳደር እንከሎ ብኩለንተንኡ ዘሳቕልዮ። ማለት እቲ ኣብ 50ታት 60ታት ዝረከ ዝነበረ ስደት ንቡርን ቅቡልንዮ ክበሃል ይከኣል። እዚ ናይ እዋና ግን ብኣንጻሩዮ። ኣብ ቀጻላታት ናይ ሕብረተ-ሰብ ኮነ ኣብ ኣእምሮን ጉልበትን ዓቕሚ ዜጋታት መጻእካ ኤርትራ ሃገርና ምንጪ ኣንጻሩ ትጉሕንጉሕን ዘላ።

ናይ ኣይ ኣው ኤም (IOM) ዝተባህሉ ኣህጉራዊ ውድብ ስደት ክኣላታት ኣብ 70ታት ነቲ ኣብቲ ጊዜ ዝረከ ዝነበረ ጉዕዞ ናብ ስደት፡ “ብሬይን ድሬይን” ክብሉ ኣጠሚቐሞ ነይሮም። ትርጉሙ ኸኣ ክኣላዊ ምሁር ዓቕሚ ሰብ ምንጻፍዮ። “ብሬይን ድሬይን” ብዛዕባ ምሁራት፣ ምክራት፣ ሞያውያን ክኣላታት ሃገሮም ራሕራሐም ዝገበርዎ ስደት ኮይኑ፡ ብቐንዱ ግን ክሳራ ሃገራት ሳልሳይ ዓለም ዘመላኸትዮ ነይሩ።

ሎሚ ንኤርትራና ብዋሕዚ ስደት ኣጋጢምዎ ዘሎ ማሕበራዊ ክሳራ ክረከ እንከሎ ድማ፡ ካብ ህጻናት ደቂብኻን ተኣምሮ ክሳብ ኣረጋውያን ደቂብኻን ዓመት ዝሓቐፍ ብምዃኑ ልቢ ዝሰብርዮ። እንታይዮ ወሪዱና? ንምዃኑ ኸኣ ናብ ከመይ ዝበለ ተጻይ ዝኾነ ዓለም ነምርሕ ከምዘለና ይርደእናዮ ኣሎ? ካብ ዓፈኒ ስርዓት ህግደፍ ደኣ የምልጥምበር፡ ዝረኸበ ይርከብኒ ምባልሲ ጣቋ ድዩ? የውጽእ ድዩ? ህግደፍ ደኣ ከም ዝፈሸለ ስርዓት መጠን፡ ኤርትራ ከም ካርቴጅ፣ ኣሲሪያ፣ ፊኒሲያ፣ ትምብክቱ ... ወዘተ ነበራያ ነበረ እንተኾነት እንታይ ግዳዱ።

ዝኸበርኩም ኣንበብቲ፡ ስደት ኤርትራውያን ጂኦግራፊካዊ ርሕቀትን ኣበሳታት ስደትንውን ሰጋእ ኣየበሎን ኣይዓግቶን። ናብ ምድራዊት ሲኦል ኣብ ዝተቐየረት ኤርትራ ካብ ምንባር፡ ኣነን ንዕድለይን ብዝብል ናይ ጭንቀትን ተስፋ ምቕራጽን ስጉምቲ ናብ መላእ ዓለም ይብተን ኣሎ። ህዝብታትን መንግስታትን ኣይንደልዩኩም እናበሉና ድለዩና ኢልና ጸቕቲ ንገብረሎም ኣለና። ከም እትረእምን እትሰምዕምን ዘለኹም እዚ እንሰግር ዘለና እዋን ዘመነ ፖፕዩሊዝም ተባሂሉዮ ዝፍለጥ። ትርጉሙ ከኣ ብጸቢብ ሃገራውነት ዘደናግሩ ፖለቲከኛታት በትረ ስልጣን ዝርከቡሉ ዘለው ኣጋጣሚ ማለትዮ። ኣብነት ክጠቅስ፡ ኣብ ዓባይ ብሪጣኒያ ብወ/ሮ ቲሬካ ሜይ ዝምራሕ ሰልፊ፣ ኣብ ኣመሪካ ከኣ፡ ብደናልድ ጄይ ትራምፕ ዝምራሕ መንግስቲ “ኣይንደልዩኩምን ናባና ገጽኩም ኣይትቕረቡ” ይብሉና ኣለው። ከምኡውን ኣብ ፈረንሳ ብወ/ሮ ማሪን ሌ ፔን፣ ኣብ ሆላንድ ብጌርት ዊልደርስ ዝምርሑ ኣኸረርቲ ሰልፍታት እናሓየሉ ምምጻእም ንዕዘብ ኣለና። ፖላንድን ሃንጋርን ዝተባህሉ ሃገራት ምብራቕ ኤውሮጳውን ስደተኛታት ካብ ምቕባል ክሳድና ንኻራ ይብላ ኣለዋ።

እሞ ኤርትራውያን ኣሕዋትን ኣሓትን ርሑቕ ተሰዲድና ነብሰና ክኢልና ስድራ ቤትና ክንሕግዝ ምሕላና ሕማቕ ኣይኮነን። ኣብ ቅድሚና ተገቲሩ ዝጸበየና ዘሎ ብደሆ ግን ቀሊል ኣይኮነን። ደው ኢልና ካልእ ዘዋጽኣና ምርጫ ክንወስድ ዘገድድዮ። ካብ ፋሽሽታዊ መግዛእቲ ስርዓት ህግደፍ ኣምሊጥና ህይወትና ከነድሕን ንኸደን ዘለና ሃገራት ተሓቢእን ዘይኮነ ብወግዒ ኣይተድልዩናን ኢኹም ይብላና ኣለዋ። ንሳተን እንተዘይደለይና፡ ከምቲ ናተን መሬት፡ ናትና መሬት የብልናን ዲና? ንሕና ከምቲ ናታቶም ሰብአዊ ዓቕሚ፡ ትሕተ ባይታዊ ጸጋታት ማለት ማዕድናት፣ ሕርሻ፣ ባሕርን ፍርያት ባሕርን የብልናን ዲና? ኣለና ምበር ፈጣሪ ይመስገን እንታይ ዝሳደለና ኣለና? እንታይ ደኣዮሞ ናይዚ ኩሉ ጸገም ምኽንያት? ብርእይቶይ ፈራሕ ጨካን ህግደፍዮ። እሞ ነዚ ናይ ውሑዳን ጉጅለ ህግደፍ ተቓሊስና ከይነወግድ ክንብልሲ እዚ ኩሉ ጣጣ? ኣይዘረባን? ንሰማዒኡውን ኣይጥዕሙን። ናትካ ገዲፍካ ናብ ዘይናትካ ምኽድ ክሳብ ክንደይ ዘውርድ፡ ሰብአዊ ክብሪ ዝቕንጥጥ ምዃኑ ሓደ ኣብነት ከቕርብ። ርሑቕ ከይከድና ኣብዛ ኣነ ዝነበረላ ጎረቤትና ሃገረ ሱዳን/ኳ ክንዳይ ካብቶም ተሰዲዶም ዝመጽኡ ኣሕዋትናን ኣሓትናን ከይፈተው ናብቲ ጨካን በላዕ ሰብ ህግደፍ ክምለሱ ክገብርዎም ንዕዘብ ኣለና። ስለዚ ኣሕዋት ንሕሰብ ንመራመር። መሰረታዊ መፍትሒ ንምምጻእ ልቢ ነዕቢ። ሞት ናይ ተፈጥሮ ሕጊ ብምዃኑ ኣብ ዝኸድካ ኪድ ኣይተርፍንዎ ንቕም-ነገር ንወፈ ንወስን። ከምቲ “እንካ ዘይበልዎስ ጽብሒሉይ በለ” ዝበሃል ኣይንደልዩኩምን እናበሉና ድለዩና ኣይንበል። ኣብ ናትና ንተኣማመን። ብናትና ንተሓበን። ጸገምና ባዕልና ንፍታሕ። ንሃገርና ከም በዓል ኒቢያ፣ ሜሮዊንን ካልኣትን ክትከውን ኣይንፍረዳ። ኣይነባድማ። ሰብ መትከል ንኹንዎ ኣብ መትከልና ከኣ ንጽናዕ።

በንሁር ዘርኣይዮ ካብ ካርቱም - ሱዳን
ካብ መጽሔት ህዝባዊ ደሞክራሲ ዝተወሰደ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ-08-03-2017